

Boeken, mode en sloopwoede aan de Jansstraat

De Jansstraat in Arnhem heeft in de loop der eeuwen vele ingrijpende veranderingen ondergaan. De middeleeuwse straat herinnert aan de Ridder van Sint Jan, bekend van de kruistochten om Palestina te veroveren op de mohamedanen. In de bouwwoede van de negentiende eeuw ging de commanderie van de Johanniters tegen de grond, gevolgd door de Sint Janskerk en de Sint Janspoort. De Sint Jansgracht werd gedempt, de ridders van de nieuwe tijd kregen de Willemkazerne aan wat nu het Gele Riddersplein heet.

Omstreeks 1850 verrees een groot

◀ **Jansstraat 3.** ILLUSTRATIE DICK CADERIUS VAN VEEN

Verliefd op Arnhem

Wekelijks tekent Dick Caderius van Veen een pand met een verleden. Harry van der Ploeg zorgt voor de historische context.

huis op de hoek van de Jansstraat en het Willemsplein. „Er woonde lange tijd een adellijke dame in met een officier van de Gele Ridders”, vertelt Jan Kiekenbosch, die onderzoek heeft verricht naar het pand. Later volgde een forse verbouwing van het pand ten bate van een fraaiere gevel.

Aan de voorzijde zetelen thans tabakszaak Lensen en een filiaal van de fastfoodketen Subway. Aan de achterzijde aan de Jansstraat 3 bevindt zich de modezaak La Ligna. Bijzonder detail in dit pand is een gevelsteen aan de Janslangstraat die herinnert aan de voormalige Catharijnen-doelen, van oorsprong een schietbaan voor boogschutters die van Gelres hertog Willem van Cleef nog in 1538 speciale rechten verkreeg.

Voorganger van La Ligna was boekhandel Krooneman. De zaak zat er sinds 1931 en hield het meer dan 50 jaar vol. Historicus Frans Ranft van het Historisch Genootschap Prodesse Conamur heeft ooit onderzoek gedaan naar de boekhandels van Arnhem. Het wemelde ervan door de hele stad tot in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog. ‘Een boekverkoper was een gedistingeerd iemand’, schreef Ranft. ‘Hij had stijl en de klanten waren betrekkelijk elitair.’

In de jaren 60 kwam de kladerin. Ranft zag het grootwinkelbedrijf als de grootste boosdoener. Dat stortte zich ook op de boekenmarkt. Het begon met de vestiging van Galeries Modernes in 1961 in

de Ketelstraat, later de Bijenkorf. Vroom en Dreesmann volgde.

De boekhandelaars van Krooneman keken lange tijd uit op de Rooms-Katholieke Lagere School, die met zijn trapgevels iets weg had van een kruising tussen een kerk en een postkantoor. Het was een schepping van architect J.W. Boerbooms, de meester in de neo-rennaissance uit de late negentiende eeuw, die voor Arnhem het Sint Elisabeths Gasthuis aan de Utrechtseweg schiep. Er was geen hond die protesteerde toen zijn school in 1961 tegen de grond ging. De blokkendoos waar thans de schoenzaken van Sacha en Smits in zitten, gaan de monumentenlijst nooit halen.